

# شيوه ارائه مطالب علمی و فنی

سید کاظم شکفته

موسسه آموزش عالی شانديز مشهد

نیمسال دوم ۹۷-۱۳۹۶

جلسه اول

مفهوم ارائه

## تعریف لغوی ارائه

○ در لغت به معنای نشان دادن و نمایش دادن است و در زبان فارسی بصورت ارائه کردن و ارائه دادن بکار می‌رود.

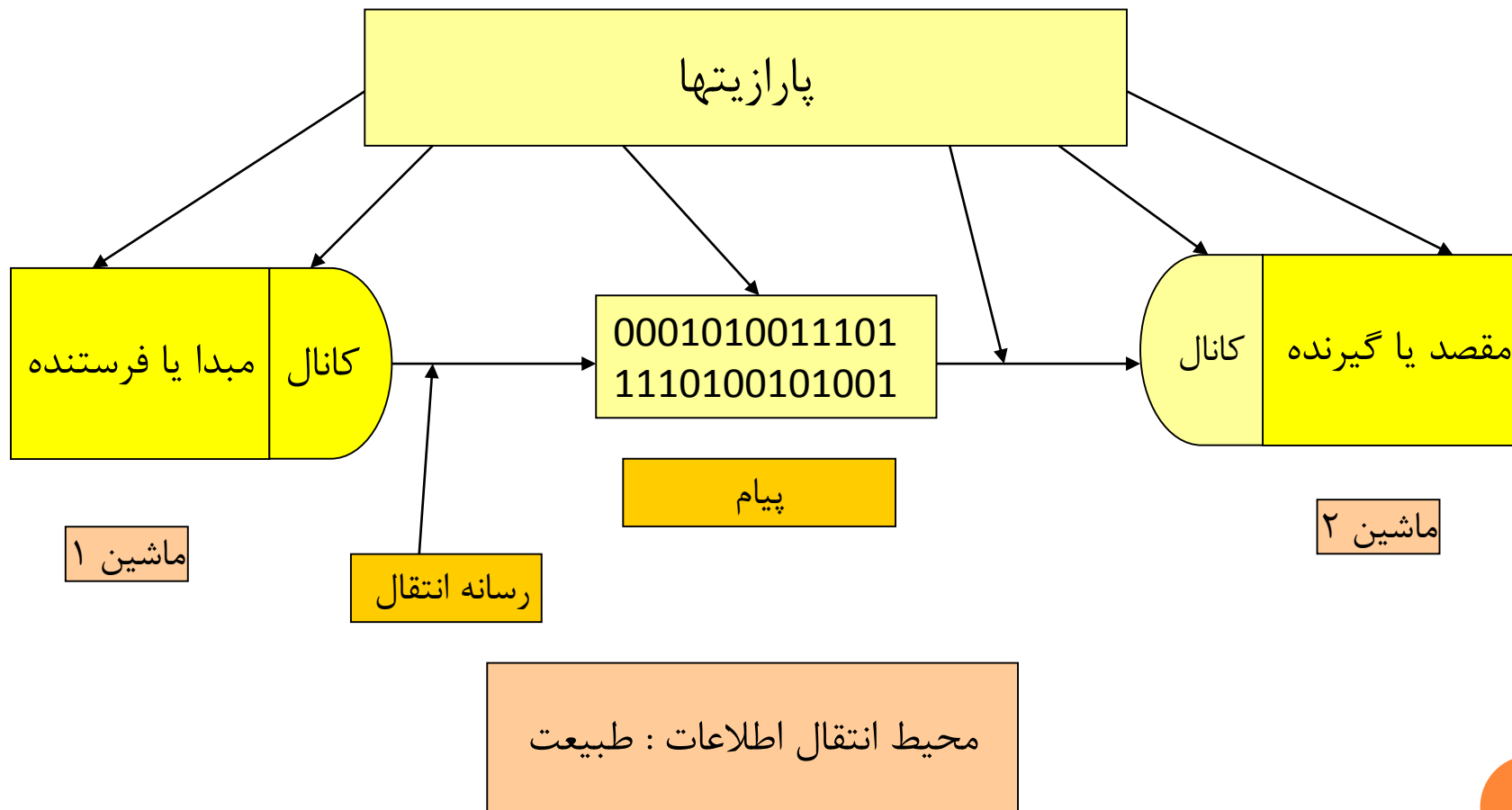
## تعریف ارائه در مورد یک موضوع

- ارائه موضوع یعنی انتقال اطلاعات درباره موضوع و از این دیدگاه همسایگی معنایی با مفهوم ارتباط دارد.

## سیستم ارائه

○ ارائه بعنوان انتقال اطلاعات سیستم خاص خود را دارد. این سیستم در طبیعت و در جامعه انسانی همیشه وجود داشته است. و حتی در گونه ابتدایی‌اش پیش از آغاز مدنیت انسان نیز وجود داشته است.

# نمای ساده شده سیستم انتقال اطلاعات ماشینی



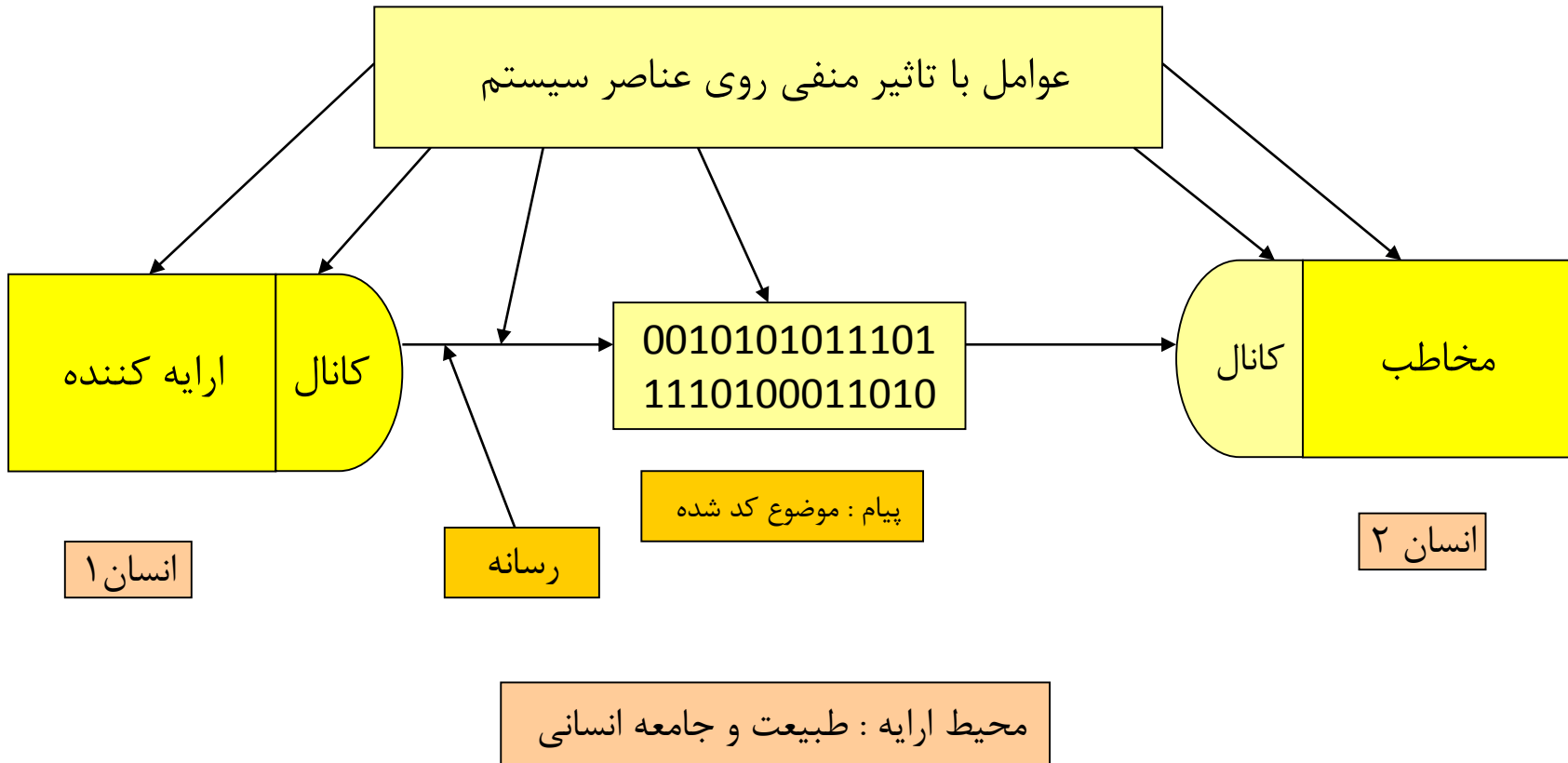
# عناصر تشکیل دهنده سیستم انتقال اطلاعات ماشینی

- مبدا یا فرستنده مجهز به کانال
- مقصد یا گیرنده مجهز به کانال
- پیام
- رسانه انتقال
- محیط انتقال
- پارازیتها

# تفاوت عناصر تشکیل دهنده سیستم انتقال اطلاعات بین ماشین و انسان

- دو عامل اصلی تر سیستم ارائه انسان می باشد که به تعبیری ظریف ترین و پیچیده ترین "ماشین" مخلوق.
- محیط ارائه : طبیعت و جامعه انسانی است همراه با تمام ویژگیها و جنبه های گوناگون آن.

# نمای ساده شده سیستم ارائه





# عناصر تشکیل دهنده سیستم انتقال اطلاعات در انسان

- ارائه کننده و کانال ارائه کننده
- مخاطب و کانال مخاطب
- پیام
- رسانه
- محیط ارائه
- عوامل با تاثیرات منفی روی عناصر بالا

## تعریف کانال در سیستم ارائه انسانی

- عبارتست از تمام خصوصیات شخصی و شخصیتی انسان - یعنی مجموعه‌ای بسیار پیچیده از عناصر.
- خصوصیات شخصی - شخصیتی انسان که در طیفی از اندیشه‌ای تا فیزیکی جای می‌گیرند.

## فراروند<sup>۱</sup> ارائه

- فراروند ارائه یک فراروند مرکب است. یعنی از تعدادی فراروند تشکیل شده است که هر یک از نگاهی دقیق می‌توانند از فراروندهای دیگر تشکیل شوند.
- کیفیت و کمیت پیام ارسالی در طرف مخاطب کمتر یا مساوی آنچه است که ارائه‌کننده بیان می‌کند.
- در یک ارائه‌ی مطلوب باید سعی شود که این میزان به حداکثر خود (یعنی مقدار مساوی برسد).

## مفهوم دیگری از ارائه

- ارائه صرفاً یک دانش یا یک فن نیست بلکه ارائه هم «دانش» است هم «فن» و هم
- «هنر» است و برای انجام ارائه مطلوب هم «دانش داری» لازم است هم «فندانی»، هم «هنرمندی».

## انواع ارائه از نظر نوع رسانه

نوع رسانه	نوع ارائه	مثال
گفتار	شفاهی (گفتاری)	سخنرانی عمومی
نوشتار	کتبی (نوشتار)	نامه، داستان ...
تصویر	تصویری	سینمای محض، نقاشی ...
صوت	صوتی	موسیقی
حرکت و اشاره	حرکتی - اشاره ای	پانتومیم، زبان بدن
دو یا بیش از دو رسانه	ترکیبی	متن علمی - فنی، سخنرانی تخصصی
شیء	نمایشی	تزیین اتاق، لباس پوشیدن ...

## جنبه های اساسی انتقال

### ○ کمیت:

- ارسالی به مخاطب:  $q_1$ .
- دریافتی در سمت مخاطب:  $q_2$ .

### ○ کیفیت:

- صوری
- محتوایی

○ ارائه کننده باید ارائه را کنترل کمی و کیفی کند تا ارائه مطلوب و رضایتبخش باشد.

## عوامل موثر بر ارائه

○ دو جنبه‌ی ذکر شده در رابطه با ارائه، تحت تأثیر عواملی هستند:

- ارائه کننده
- مخاطب
- موضوع
- نوع ارائه (از نظر رسانه اصلی)
- انگیزه و هدف ارائه
- امکانات آماده سازی محتوای ارائه
- امکانات کمکی ارائه
- مدت ارائه

## عوامل موثر بر ارائه ...

- زمان و تاریخ ارائه
- مکان ارائه
- جغرافیای ارائه
- وضع اجتماعی محیط ارائه

○ این عوامل علاوه بر اینکه به نوبه‌ی خود بر روی ارائه تأثیر می‌گذارند، بر یکدیگر نیز تأثیر می‌گذارند و «شبکه‌ای از تأثیرات» را تشکیل می‌دهند.



## ۱. ارائه کننده (از عوامل موثر بر ارائه)

○ عامل اصلی در سیستم ارائه است. همین عامل است که ۴ فراروند

- پیام اندیشی
- پیام سازی
- پیام پیرایی
- پیام فرستی

را انجام می دهد. آنچه که نهایتاً به مخاطب می رسد حاصل عملکرد کانال ارائه کننده است.

## خصوصیات کلی ارائه کننده

1. آمادگی روحی - جسمی
2. تسلط بر موضوع ارائه
3. آشنایی با موضوعات همسایه با موضوع ارائه
4. انگیزه و هدف درست
5. شناخت از وضع مخاطب
6. مهارت بکارگیری صحیح رسانه ارائه
7. مهارت انجام درست ۴ فراروند پیام اندیشی، پیام سازی، پیام پیرایی و پیام فرستی
8. اهمیت قائل شدن برای مخاطب
9. صادق و امین بودن در ارائه
10. دقیق بودن
11. شناخت از محیط طبیعی و اجتماعی ارائه
12. نداشتن تعصب بیجا

## ۱. ارائه کننده (از عوامل موثر بر ارائه) ...

○ در مواردی که هدف اصلی ارائه، مجاب کردن مخاطب است و یا با هدف آموزش به کار می‌رود، شناخت از مخاطب نقش بسیار اساسی در کنترل کمی و کیفی ارائه دارد.

- مخاطب چه میداند؟
- مخاطب چه می‌خواهد بداند؟
- مخاطب چه نیاز دارد بداند؟
- مخاطب چه نیاز ندارد بداند؟
- مخاطب چگونه می‌خواهد بداند؟
- مخاطب به چه میزان می‌خواهد بداند؟
- از چه باید به مخاطب گفت و از چه نگفت؟

## بعضی از جنبه های مورد توجه برای مخاطبین در یک سیستم مدیریت مراکز تولید

- کاهش هزینه
- بهبود کیفیت
- کاهش زمان اجرای پروژه
- افزایش کارایی
- بازار فروش
- صرفه اقتصادی و مانند اینها

## ۲. مخاطب (از عوامل موثر بر ارائه)

- دومین عامل مهم در سیستم ارائه مخاطب است. این عامل باید فراروندهای
  - پیام‌گیری
  - پیام‌کاوی
  - درک یا حس پیامرا انجام دهد.

## وضعیت مخاطب ارائه

○ مخاطب ارائه در مقایسه با وضع ارائه کننده نسبت به موضوع ارائه می تواند در یکی از سه وضعیت زیر باشد :

1. زیر سطح
2. همسطح
3. فراسطح

## خصوصیات شخصی - شخصیتی مخاطب:

- آمادگی روحی - جسمی
- داشتن حداقل دانش اولیه لازم
- داشتن ملزومات پیام‌گیری، پیام‌کاوی، و درک حس
- اهمیت قائل شدن برای ارائه
- داشتن دقت - صبر - و در عین حال شوق در پیام‌گیری، پیام‌کاوی، و درک یا حس پیام
- داشتن شناخت از ارائه‌کننده
- داشتن انگیزه و هدف درست
- نداشتن تعصب بیجا

### ۳. موضوع ارائه (از عوامل موثر بر ارائه)

- خصوصیات کلی موضوع ارائه در مقولات علمی - فنی:
  - اعتبار علمی - فنی
  - اولویت
  - سودمندی برای جامعه
  - عنوان مشخص و روشن
  - ارائه آن در یک محیط اجتماعی مشخص امکانپذیر باشد
  - حیطه و حدود معلوم و در صورت لزوم به خوبی قابل تعریف
  - قابل احاطه و پرداختن توسط ارائه کننده باشد
  - مورد علاقه ارائه کننده باشد
  - امکانات آماده سازی محتوای آن فراهم باشد



## ۴. نوع ارائه (از عوامل موثر بر ارائه)

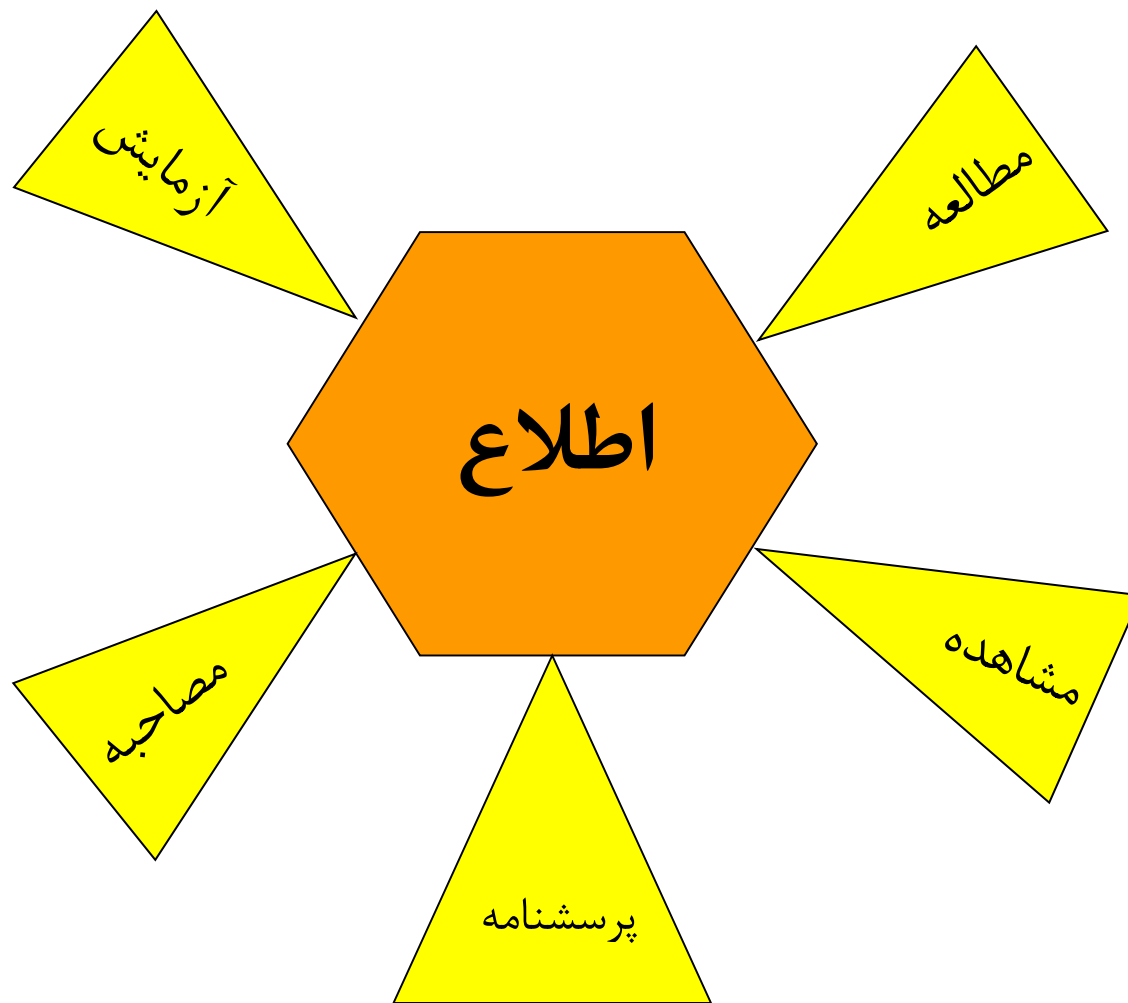
### ○ عوامل قابل توجه در انتخاب نوع ارائه:

- هدف ارائه
- فرصت ارائه
- مکان ارائه
- وضع اجتماعی محیط ارائه
- امکانات آماده سازی محتوای ارائه
- امکانات کمکی ارائه
- وضع مخاطب
- موضوع ارائه
- نتیجه یا نتایج مورد انتظار و برخی عوامل دیگر
- ضمناً انواع رایج تر ارائه در محافل علمی - فنی عبارتند از ارائه شفاهی - ارائه کتبی و ارائه ترکیبی

## ۵. انگیزه و هدف ارائه (از عوامل موثر بر ارائه)

- انتقال دانش و فن
- نشر دانش و فن
- گسترش دادن دانش و فن
- آموزش افراد
- خود آزمایی
- دریافت واکنش مخاطبین به منظور توسعه یا تعمیق موضوع
- ایجاد یا تقویت یک اندیشه
- رقابت در زمینه های علمی - فنی
- خدمت به نوع بشر برای بهتر زیستن و بهتر اندیشیدن
- تشریک مساعی در پژوهش
- رفع نیازهای مادی
- تجارت
- تبلیغات
- خودنمایی - فضل فروشی و تفاخر

## ۶. امکانات آماده سازی محتوای ارائه (از عوامل موثر بر ارائه)



راههای کسب اطلاع